

KURŠĖNŲ MIESTO GYVENTOJŲ VIEŠOSIOS NUOMONĖS APKLAUSOS, DĖL RŪKYMO VIEŠUOSE VIETOSE APRIBOJIMO, REZULTATAI

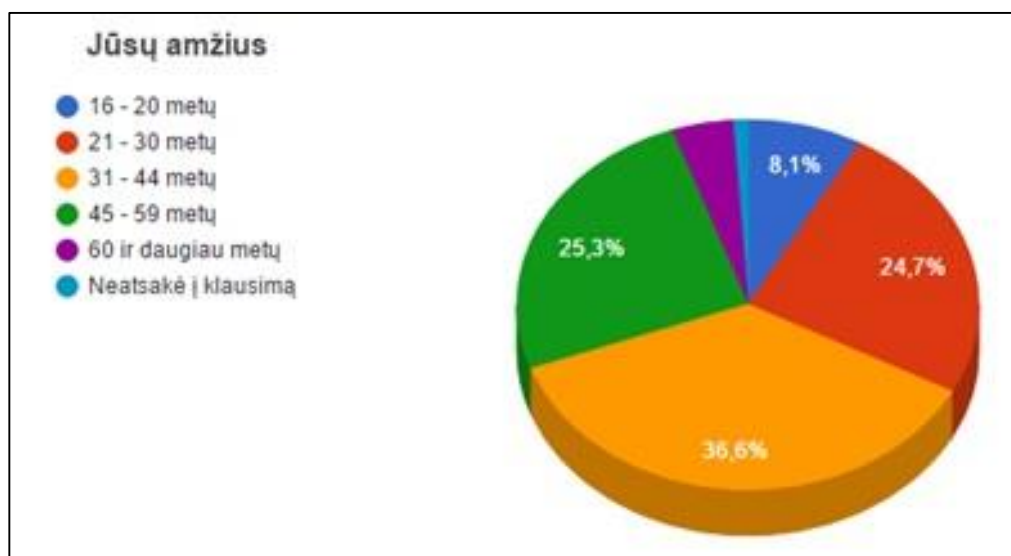
Santrauka

Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras iniciavo viešąją internetinę apklausą, kurios tikslas – sužinoti, kokia yra Kuršėnų miesto gyventojų nuomonė, dėl nerūkymo zonų Kuršėnuose. Savo nuomonę ir pastebėjimus apklausoje pareiškė 186 respondentai.

Apklausos rezultatai

Daugiausiai apklausoje dalyvavusių respondentų amžiaus grupės: 31 - 44 metų, 45 - 59 metų ir 21 - 30 metų amžiaus.

16 - 20 metų atsakė 15 respondentų (8.1%); 21 - 30 metų atsakė 46 respondentai (24.7%); 31 - 44 metų atsakė 68 respondentai (36.6%); 45 - 59 metų atsakė 47 respondentai (25.3%) 60 ir daugiau metų atsakė 8 respondentai (4.3%); neatsakė į klausimą 2 respondentai (1.1%).

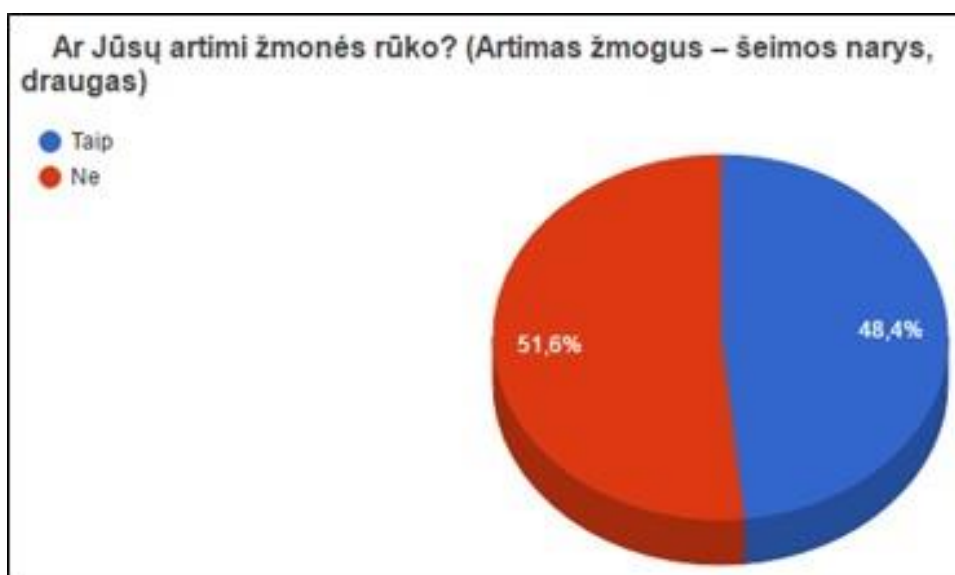
1 pav. Respondentų amžius.

Apklausoje dalyvavo: 141 moteris ir 42 vyrai. Savo lyties nurodė 3 respondentai.

Jūsų lytis		
Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Moteris	141	75.8%
Vyras	42	22.6%
Neatsakė į klausimą	3	1.6%

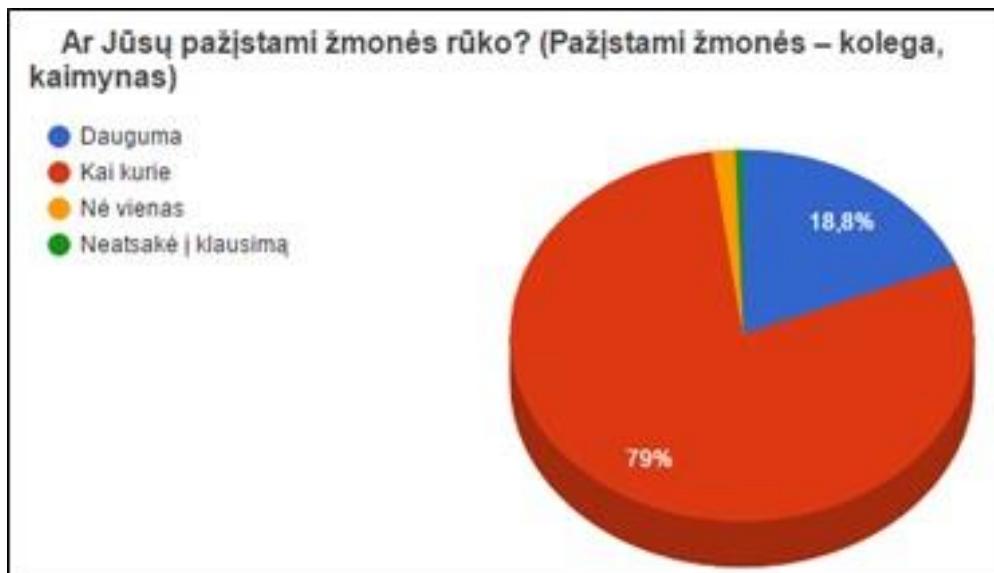
1 lentelė. Respondentų lytis.

Respondentų buvo klausiama, ar jų artimos aplinkos žmonės rūko. 90 respondentų nurodė, kad jų šeimos nariai ir draugai rūko. 96 respondentai atsakė, kad jų artimieji nevartoja tabako gaminių.

2 pav. Rūkančių/ nerūkančių artimoje aplinkoje žmonių skaičius.

Didžioji dauguma respondentų (147) nurodė, kad dalis jų kolegų darbe ir kaimynai namuose rūko. Kaip daugumą (kolegų darbe ir kaimynų) rūkančių pažymėjo 35 respondentai. Tik 3 respondentai nurodė, kad nė vienas iš jų kolegų ar kaimynų nevartoja tabako gaminių. Neatsakė į klausimą 1 respondentas.

3 pav. Kolegų darbe ir kaimynų namuose rūkančiųjų skaičius.

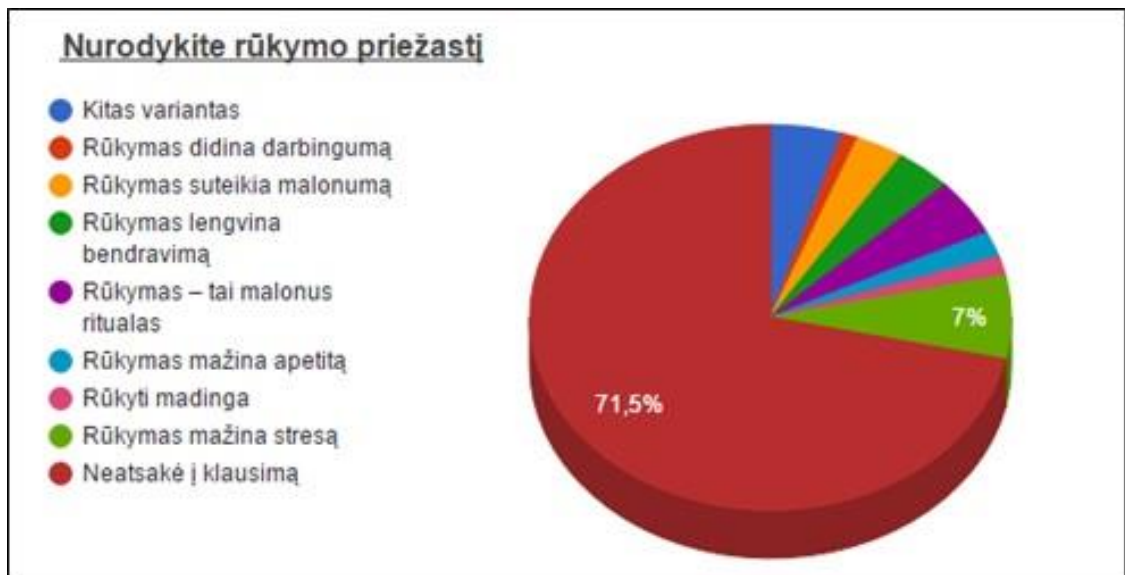
Iš 186 apklausoje dalyvavusių respondentų – 160 nurodė, kad jie nevartoja tabako gaminių. 24 respondentai atsakė, kad jie rūko. 2 respondentai į klausimą neatsakė.

Ar Jūs rūkote?

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Taip, rūkau	24	12.9%
Ne, nerūkau	160	86.0%
Neatsakė į klausimą	2	1.1%

2 lentelė. Rūkančiųjų/ nerūkančiųjų respondentų skaičius

Respondentų buvo klausiama, nurodyti pagrindines rūkymo priežastis. 13 respondentų pažymėjo, kad rūkydami mažina stresą, 9 respondentai rūkymą įvardino, kaip malonų ritualą, 9 respondentai nurodė kitas priežastis (įprotis, priklausomybė, būdas stresui mažinti darbo metu, atsipalaidavimas) ir 7 rūkant ir būnant kartu su rūkančiais asmenimis lengviau bendrauti.

4 pav. Respondentų rūkymo priežastys.

Rūkančių respondentų buvo klausiama, ar jie bandė nustoti vartoti tabako gaminius. 19 nurodė, kad jie bandė rasti būdą nustoti vartoti tabako gaminius. 13 respondentų pažymėjo, kad nesistengė to daryti ir toliau sąmoningai rūkė.

Ar bandėte atsisakyti rūkymo?

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Taip	19	10.2%
Ne	13	7.0%
Neatsakė į klausimą	154	82.8%

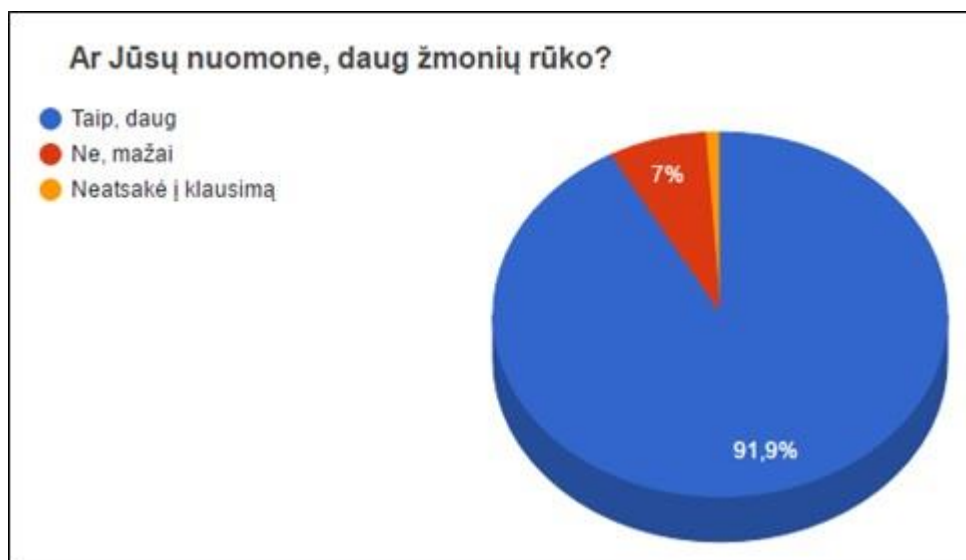
3 lentelė. Respondentų bandžiusių nustoti rūkyti skaičius.

Kaip pagrindinę priežastį, dėl kurios respondentai nustojo vartoti tabako gaminius, nurodė, kad tai lėmė jų pačių noras pradėti rūpintis savo sveikata bei brangstantys tabako gaminiai. Taip pat respondentai nurodė ir kitas mesti rūkyti priežastis: per didelė priklausomybė nuo tabako gaminių, surūkomų tabako gaminių per parą proporcingas didėjimas, asmeninis apsisprendimas, dėl nėštumo ir vaiko maitinimo, artimų žmonių įtaka paskatino mesti rūkyti.

Kas paskatino mesti rūkyti?		
Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Kitas variantas	7	3.8%
Dėl savo ir aplinkinių sveikatos	3	1.6%
Dėl sveikatos problemų (ligos)	3	1.6%
Dėl nuolat brangstančių rūkalų	8	4.3%
Pradėjau rūpintis savo sveikata	10	5.4%
Dėl aplinkinių požiūrio	5	2.7%
Dėl draudimų rūkyti tam draudžiamose vietose	2	1.1%
Mesti rūkyti turėjo įtakos socialinė reklama prieš rūkymą	2	1.1%
Neatsakė į klausimą	146	78.5%

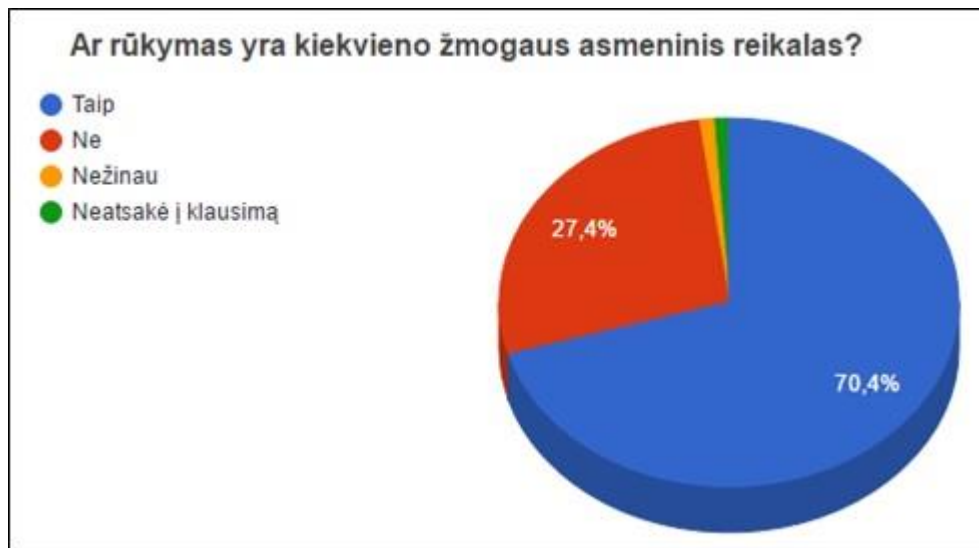
4 lentelė. Priežastys, paskatinusios respondentus mesti rūkyti.

Į klausimą, ar respondentų nuomone, daug žmonių rūko, 171 pažymėjo – taip.

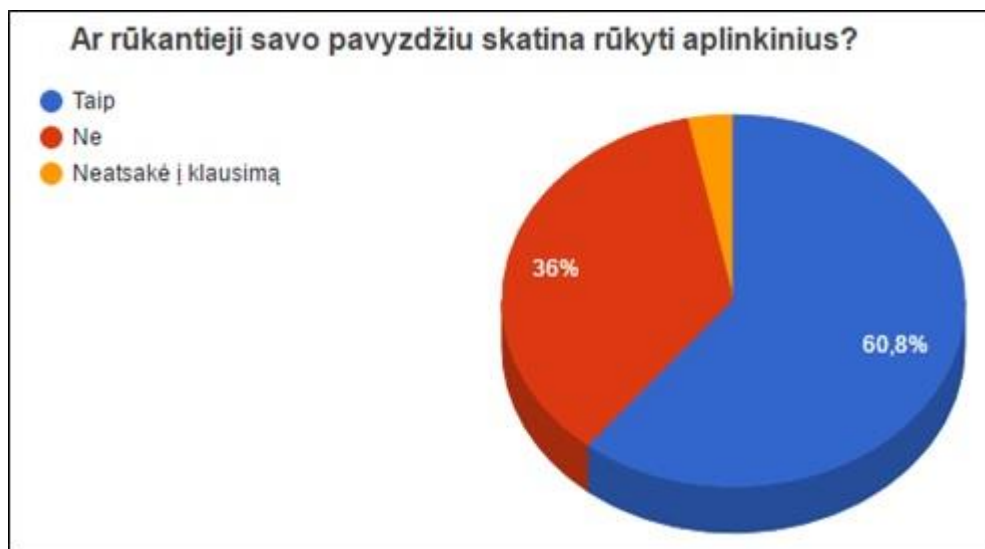
5 pav. Respondentų nuomonė, dėl rūkančiųjų žmonių skaičiaus.

131 respondentas nurodė, kad rūkymas yra kiekvieno žmogaus asmeninis reikalas. Todėl asmenys, asmeniškai prisiima visišką atsakomybę už savo veiksmus, sąmoningai žaloja savo ir aplinkinių sveikatą.

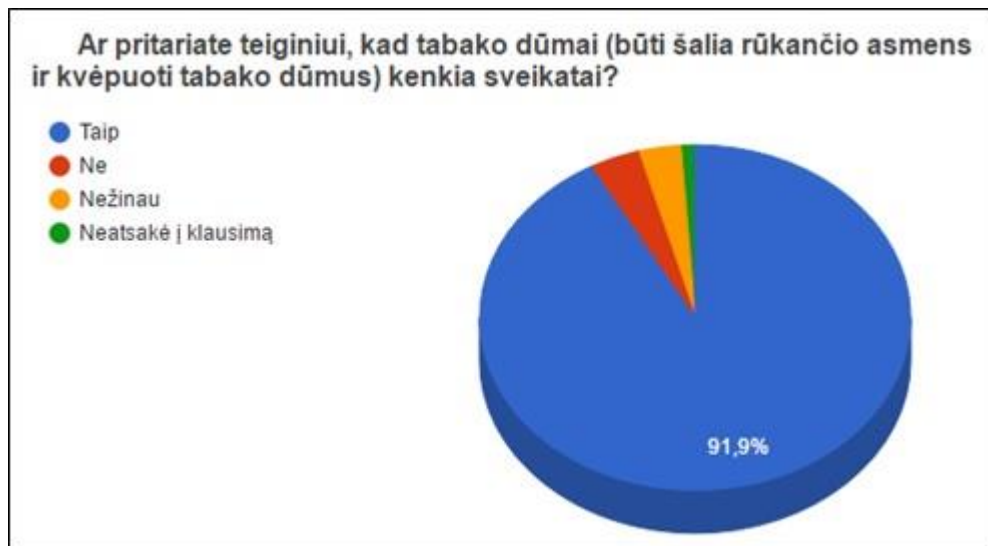
6 pav. Respondentų nuomonė, dėl sprendimo rūkyti.

113 respondentų vieninga nuomone sutinka, kad rūkantieji asmenys, ne tik kenkia savo sveikatai, bet ir demonstruoja bei skatina taip elgtis kitus asmenis, tiek rūkančius, tiek nerūkančius.

7 pav. Respondentų skaičius, manančių, kad rūkantys asmenys savo pavyzdžių skatina rūkyti aplinkinius.

Net 171 respondentų sutinka su moksliskai pagrįstu teiginiu, kad nerūkančiam žmogui, būti šalia rūkančių asmenų ir kvėpuoti tabako gaminių dūmais, kenkia jų asmens sveikatai (pasyvus rūkymas).

8 pav. Respondentų skaičius, manantis, kad pasyvus rūkymas kenkia asmens sveikatai.

Respondentų žinios, apie kenksmingą sveikatos poveikį nerūkančiam žmogui, jam esant/ būnant šalia rūkančių asmenų, jų skleidžiamų tabako gaminių dūmų, padėjo nustatyti, kad 122 respondentui, nenorint kvėpuoti šalia rūkančio asmens, tenka iš tos vietos pasitraukti. 30 respondentų nurodė, kad taip jiems tenka elgtis norit apsaugoti savo vaikus nuo neigiamos rūkančiųjų įtakos ir elgesio.

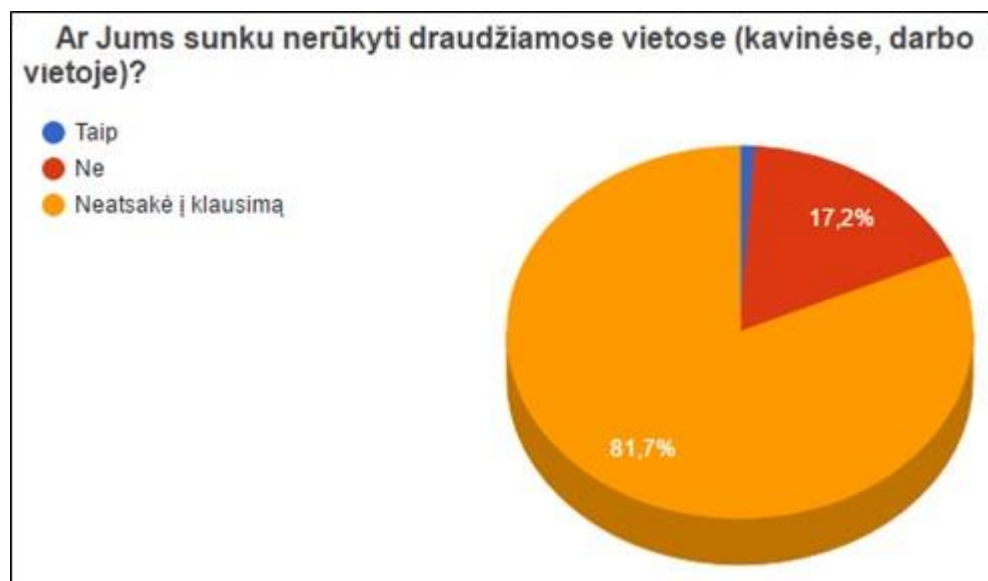
9 pav. Respondentų skaičius, kuris turi ne savo noru pakeisti vietą, dėl šalia rūkančių asmenų.

113 respondentai mano, kad viešuose Kuršėnų miesto vietose būtų tikslinga drausti rūkyti. Iš 186 respondentų 65 jų sutiktų, kad mieste būtų rūkyti draudžiamos zonos su tai žyminčiais ženklais. 85 respondentai iš visų atsakiusiųjų sutiktų, kad mieste būtų pažymėtos vietos, kuriose rūkyti nėra draudžiama.

10 pav. Respondentų nuomonė, dėl rūkymo viešuose Kuršėnų m. vietose.

32 respondentai, kurie rūko, pažymėjo, kad jiems būnant vietoje, kurioje rūkyti yra draudžiama, neliktų problemų susilaikyti nuo rūkymo.

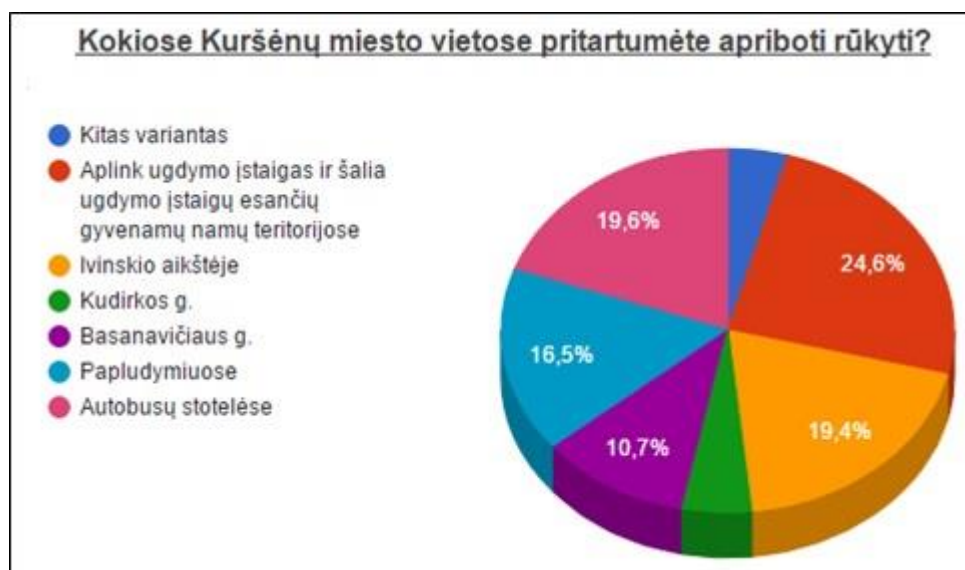
11 pav. Rūkančiųjų respondentų skaičius, kurie nerūkytų nerūkymo zonose.

160 iš 186 apklausoje dalyvavusių respondentų pritarė, kad tam tikrose Kuršėnų miesto vietose būtų apribota teisė rūkyti. 22 respondentai būtų prieš apribojimą.

12 pav. Pritariančių/ nepritariančių rūkymo apribojimui respondentų skaičius.

161 respondentas nurodė, kad tikslinga būtų nerūkymo zonas įteisinti aplink ugdymo įstaigas ir šalia ugdymo įstaigų esančių gyvenamų namų teritorijose. 128 norėtų, kad rūkyti būtų draudžiama autobusų sustojimo stotelėse. 127 respondentų pažymėjo, kad naujai rekonstruota Kuršėnų miesto Ivinskio aikštės teritorija būtų pripažinta nerūkymo zona. 108 respondentai išreiškė teigiamą nuomonę, kad paplūdimiuose taip pat būtų draudžiama rūkyti. Papildomai respondentai įvardijo ir kitas vietas, kurios taip pat galėtų būti įteisintos, kaip nerūkymo zonos: Daugėlių pušyno teritorijoje, daugiabučių namų kiemuose, prie parduotuvių, atitinkamai (skiriamaisiais ženklais) pažymėti vietas, skirtas rūkymui Kuršėnų mieste, prie Tremtinių kryžiaus Kapų gatvėje, vaikams skirtose žaidimo aikštelėse, parkuose.

13 pav. Vietos, kuriose būtų galima apriboti galimybę rūkyti.

Iš Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo:

14 straipsnis. Tabako gaminių vartojimo ribojimas

Lietuvos Respublikoje rūkyti draudžiama:

- 1) visose auklėjimo, ugdymo, sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat salėse, kuriose vyksta sporto varžybos bei kiti renginiai;
- 2) darbo vietose, esančiose uždaroje patalpose, išskyrus specialias rūkymo vietas;
- 3) bendrose gyvenamosiose, kitose bendro naudojimo patalpose, kuriose nerūkantieji gali būti priversti kvėpuoti tabako dūmais užterštu oru;
- 4) visų rūšių viešajame transporte, išskyrus tolimojo susisiekimo traukinius, kuriuose turi būti numatyti atskiri vagonai nerūkantiems ir rūkantiems, taip pat lėktuvus;
- 5) viešose vietose uniformuotiems Lietuvos Respublikos pareigūnams, išskyrus specialias rūkymo vietas.

Įmonėse, įstaigose, organizacijose rūkyti leidžiama tik specialiai įrengtose patalpose (vietose), kurių įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Viešbučiuose, restoranuose ir kavinėse turi būti skirtos vietos nerūkantiems.

Savivaldybės turi teisę uždrausti rūkyti viešose vietose (parkuose, skveruose ir kt.).

Darbdaviai, vadovai privalo užtikrinti, kad būtų iškabinti matomose vietose įspėjantys užrašai apie draudimą rūkyti nustatytose vietose.

Iš 186 respondentų – 162 patys pilietiškai palaikytų iniciatyvą, kad Kuršėnų miesto teritorijoje būtų įteisintos nerūkymo zonos. 21 respondentas pasisako prieš.

14 pav. Respondentų nuomonė, dėl nerūkymo zonų Kuršėnų mieste

Tyrimo apibendrinimas ir galimi tolimesni veiksmai

- 160 iš 186 apklausoje dalyvavusių respondentų pritartų, kad tam tikrose Kuršėnų miesto vietose būtų apribota teisė rūkyti.
- Iš 186 respondentų – 162 patys pilietiškai palaikytų iniciatyvą, kad Kuršėnų miesto teritorijoje būtų įteisintos nerūkymo zonos.
- Tikslinga būtų nerūkymo zonas įteisinti aplink ugdymo įstaigas ir šalia ugdymo įstaigų esančių gyvenamųjų namų teritorijose; autobusų sustojimo stotelėse. Ivinskio aikštės teritorijoje; paplūdimiuose; Daugėlių pušyno teritorijoje; daugiabučių namų kiemuose; prie parduotuvių; prie Tremtinių kryžiaus Kapų gatvėje; vaikams skirtose žaidimo aikštelėse; parkuose.
- Atitinkamai (skiriamaisiais ženklais) pažymėti vietas, skirtas rūkymui Kuršėnų mieste.
- Pristatyti tyrimo rezultatus Šiaulių rajono savivaldybės narkotikų ir bendruomenės sveikatos tarybos komitetų nariams.
- Sulaukus teigiamojo grįžtamojo ryšio iš komitetų dėl tolesnės veiksmų sekos, norit įteisinti nerūkymo zonas Kuršėnų mieste, atlikti papildomą Kuršėnuose gyvenančių žmonių apklausą, pagal reikalingą imties dydį, norint užtikrinti tyrimo duomenų tikslumą.
- Po papildomo tyrimo pateikti pakartotinai tyrimo duomenis atitinkamiems Šiaulių rajono savivaldybės komitetams ir paruošti Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimą dėl nerūkymo zonų Kuršėnų miesto teritorijoje.